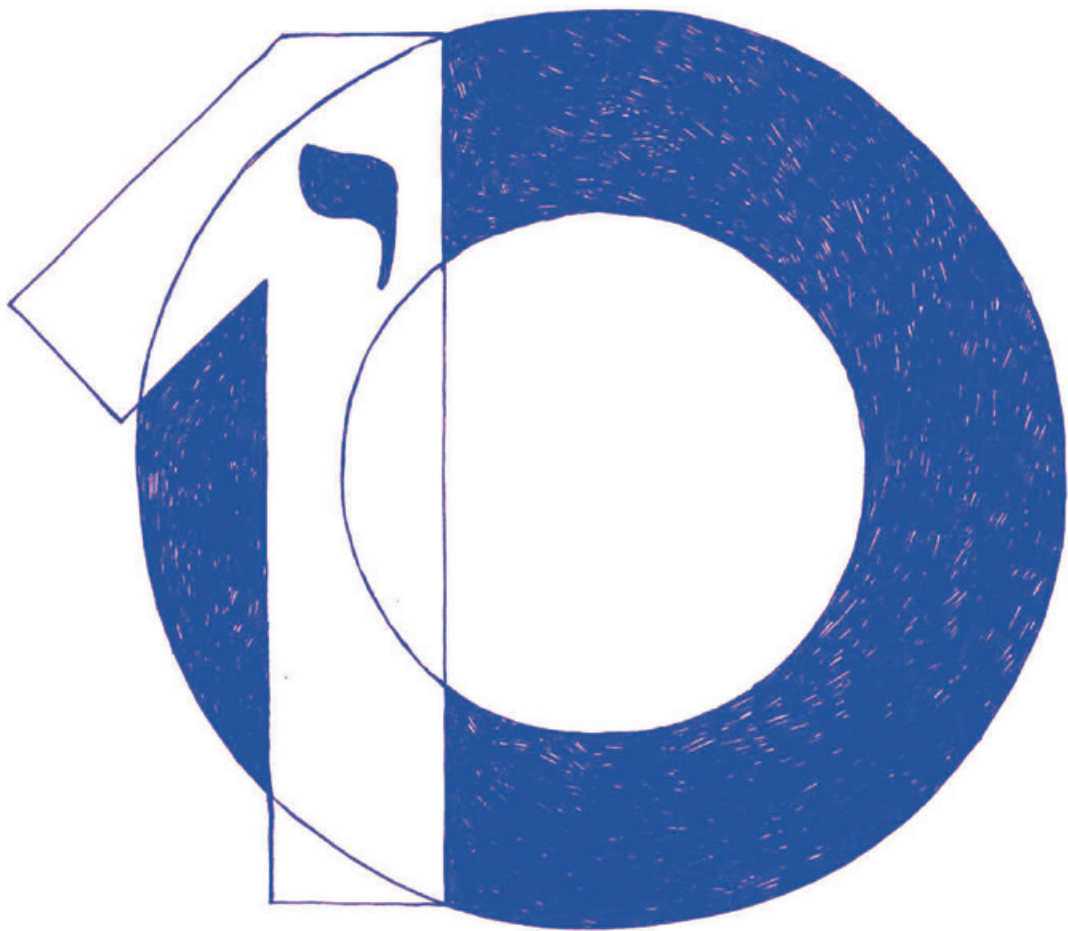

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2018

10

Adventní úvodník, aneb církev v proměnách času

Advent máme všichni spojený s očekáváním něčeho radostného. Každý rok se stále znovu vracíme k biblickému zaslíbení příchodu Mesiáše. Stále znovu si připomínáme i následné události v Betlémě, v Galileji a v Jeruzalémě a snažíme se jim porozumět v souvislosti s našimi životy v současnosti. Díky tomu můžeme opět dojít ke krásnému ujištění, že s příchodem Ježíše Krista na svět se skutečně něco podstatného změnilo. Nejen pro Kristovy současníky, ale i pro nás o dva tisíce let později. Náš život už není svázaný zákonem, předpisy, které nám určují, co máme a nemáme dělat. V Ježíši jsme dostali příklad, jak žít opravdově, podle koho posuzovat důležitosti v našich životech i v životech našich sborů. U koho hledat sílu a pomoc. Držme se ho tedy a hledejme v něm i inspiraci pro sebe.

Toto období máme také spojené s koncem občanského roku. V letošním roce jsme si připomněli 100 let od konce první světové války, která sice u nás nenadělala tolik materiálních škod jako tam, kde probíhaly boje na frontách. Ale dotkla se nás tím, že v ní padlo mnoho našich předků, a to na obou válčících stranách. Konec války máme především spojený se vznikem Československé republiky a také Českobratrské církve evangelické, která vznikla spojením dvou česky mluvících částí Evangelické církve a.v. a h.v. v Rakouské monarchii. Můžeme namítat, že Československo už není a naše církve také nemá co slavit. Dnes naší církví spíš obchází jako strašidlo obava ze samofinancování, které přivede mnoho sborů k jejich konci. Jsem ale přesvědčen o tom, že je dobré si toto kulaté výročí připomenout. Ne z nostalgie po starých dobrých časech, ale spíš s ohledem na to, zda stále máme co nabídnout společnosti kolem sebe. Proč vůbec tady jsme? Pokud se nebudeme uzavírat pouze do sebe, tak určitě najdeme víc důvodů, proč se snažit o to, být tady dál.

Napadá mě ještě jedna věc, spojená s adventním časem. I když poslední roky tomu vždy úplně nenasvědčovaly, prosinec znamená i příchod zimy. Období, které vyhovuje milovníkům zimních sportů, ale jinak s sebou moc povzbudivých věcí nepřináší. Chladno, málo slunce, mokrý sníh na chodnicích i na silnicích - v tom si může libovat málokdo. A přece si umíme představit pěkný večer u vyhřátých kamen, se svařeným vínem, které po návratu z venkovního marastu chutná jako božský nápoj.

Myslím tedy na Advent a hledám nějaký potěšující závěr. Bojím se laciného povzbuzení: „Nebojte se, bude líp!“ Je dobře, že Advent je spojen s příchodem zimy. To nám trochu brání, abychom si navlékali růžové brýle mámení. Nebude všechno jednoduché a nepůjde to samo. Nechci nikomu brát optimismus, že líp jednou skutečně bude. Já tomu také věřím. Ale před tím nás to bude ještě stát hodně úsilí. Tak jako v zimě se sníh z chodníků sám neodhrne, samo se v kamnech nezatopí, ani to víno se samo od sebe nesvaří, tak i naše sbory a s nimi celá církev nemůže spoléhat jen na to, že se o nás někdo postará. Je to na nás. Musíme počítat s tím, že nám občas promrznou prsty na rukou a čerstvě odhrnutý chodník opět zapadá novým sněhem. Ale přece to nevzdáme. Máme k tomu všechno, co potřebujeme. Jestli mi nevěříte, vraťte se zpátky k prvnímu odstavci tohoto článku.

Vladimír Zikmund

Neděle v duchu vděčnosti

V neděli 11. listopadu jsme se ve sboru Brno I těšili z bohatého programu, který začal společným slavením bohoslužeb a nesl se v duchu vděčnosti. K poděkování za úrodu i za všechny dobré dary a dokončená díla jsme se sešli v Betlémském kostele a v Červeném kostele a slavili jsme společně večeri Páně.

Následovala sbírka formou dobročinného jarmarku a společného občerstvení. K vidění a ochutnání bylo i letos mnoho dobrého a voňavého, a tak děkujeme vám všem, kdo jste svými silami k té štědré pestrosti přispěli. Jsme rádi, že jsme mezi sebou mohli přivítat také klienty z Chráněného bydlení Ovečka, jimž bude výnos letošní sbírky věnován.

Odpoledne byl v Červeném kostele program, který vznikl v rámci Dne válečných veteránů z iniciativy Dětského sboru Brno a který byl věnován ekumenické vzpomínce na padlé ve válkách.

Jana Hofmanová, foto Jan Franců

Oslava 25. výročí Diakonie v Brně

Čtvrtstoletí existence brněnské Diakonie jsme si připomněli v sobotu 3. listopadu odpoledne v Blahoslavově domě. Za účasti asi sedmdesáti zaměstnanců, klientů a přátel Diakonie zahájila program ředitelka brněnské střediska sestra Lenka Svobodová. Děkovně bohoslužby vedla sestra farářka Saša Jacobea. „Firemní“ kapela Zakaž hvězdu, tvořená čtyřmi zaměstnankyněmi Diakonie, pak předvedla velmi sympatický výkon a jejich svěží muzika nás vyprovodila do Losova sálu, kde odpoledne pokračovalo volným programem u sklenky diakonického - jak jinak - vína a nad talíři s občerstvením. Je jen škoda, že přátel brněnské Diakonie nedorazilo více, bylo nám tam dobře a vděčně.

Martin Horák

Podzimní školka

Pátek 19. října byl naprosto skvělým dnem. Nejenže po něm byl víkend, ale hlavně začala Podzimní školka mládeže v Boskovicích.

Po příjezdu jsme prošli přes přijímací kancelář, následovala večere a po ní impuls (uvedení do tématu školky). Pokračovalo se hrou, při které jsme dostali do skupinek kelímek s papírky a měli jsme si zapamatovat, co je na nich napsáno. Potom jsme byli rozděleni do jiných skupinek a ze zapamatovaných informací jsme měli zkusit naplánovat školku. Večer jsme si mohli povídat v čajovně nebo se dívat na film s názvem Adamova jablka.

V sobotu proběhly minipřednášky („patnáctiminutovky“ - přednesli je Saša Jacobea, Iva Květonová, Marek Zukal, Jiří Bureš a Pavel Lazárek). Dozvěděli jsme se spoustu zajímavých odpovědí na otázky, na které se nás občas ptají lidé, kteří nejsou věřící. Například: „Ty opravdu věříš všemu, co je napsáno v Bibli?“, nebo „Když je Bůh, tak proč je tolik zla a utrpení?“ Po minipřednáškách se každý rozešel do dílny, na kterou se přihlásil. Na výběr bylo velké množství dílen, např. pečení dobrot, žonglovací, výtvarná a diskusní dílna. V dílně nesoucí název Pitvání písní jsme rozebírali píseň Čest dej a povídali jsme si o tom, co nám chce její text asi sdělit. Třeba například to, že i když se některé věci tváří jako něco, co je pro nás dobré a pro život potřebné, nemusí tomu tak vždy být. Odpoledne proběhly volby do SOMu a po nich následovaly sporty a procházka, která vedla na židovský hřbitov. Prošli jsme při ní bývalou židovskou část Boskovic. Večer se promítal film Lurdy, proběhl koncert kapely Od ucha k uchu a po ní vystoupil DJ Pacla.

V neděli byly bohoslužby s večeří Páně, při kterých zazněl fantastický hudební doprovod. Po bohoslužbách (vedly je Iva Květonová a Saša Jacobea) bylo společné zakončení školky a po něm jsme se všichni začali rozjíždět domů.

Emma Lančová

Koncert ke Dni válečných veteránů

Den 11. listopad, kdy před sto lety podepsáním příměří skončila první světová válka, byl prohlášen Dnem válečných veteránů. K této příležitosti se v neděli 11. listopadu 2018 v 15 hod. v Červeném kostele konal koncert věnovaný památce válečných veteránů padlých ve všech světových válkách i těm nedávno zemřelým.

Za zvuků fanfár pod kazatelnu napochodovali čtyři vojáci se státní vlajkou a praporem. Na stěně pod kůrem se střídaly promítané obrazy, včetně vlčích máků, symbolu veteránů. Zpěv dětského sboru, který se snášel s kůru, se střídal s průvodním slovem faráře Jiřího Grubera, kancléře dr. Miloše Dyčka a tiskového mluvčího dr. Vladimíra Šidly Univerzity obrany Brno. Zaznělo duchovní slovo faráře Jiřího Grubera, vojenského kaplana Univerzity obrany a kněze ŘKC kpt. Jana Pacnera a modlitba vojenské kaplanky Vojenské nemocnice Brno a duchovní ČCE kpt. Gabriely Horákové.

Mezi 15 písněmi zazněl i Svatováclavský chorál, moravské lidové písně, píseň Karla Hašlera, Rekviem za padlé i píseň „Řekni, kde ty kytky jsou“ Pete Seegera. V závěrečné části bylo obrazy vzpomenuo také 29 padlých českých vojáků v zahraničních vojenských misích. Působivé pietní shromáždění zakončila česká a slovenská státní hymna.

Koncert pořádal Dětský sbor Brno ve spolupráci s Univerzitou obrany, Československou obcí legionářskou a Českobratrskou církví evangelickou.

Jan Franců

Proslov faráře Jiřího Grubera:

Dámy a pánové, dovoluji mi několik slov k dnešnímu 100. výročí ukončení první světové války.

Sir Nicholas Winton, který zachránil přes šest set českých dětí židovského původu, píše ve svých pamětech, že ztratil víru v dobrého Boha, když byl za první války svědkem toho, jak na obou stranách fronty stáli nejen vojáci a jejich zbraně, ale také jejich kněží, kteří se v té samé chvíli modlili za vítězství svých armád. To už nebylo jako ve třicetileté válce, kdy na jedné straně stáli katolíci a na druhé protestanti. A nebyli to ani křesťané proti muslimským Turkům. Tentokrát stáli proti sobě katolíci proti katolíkům, protestanti proti protestantům, takže z výsledků bitvy už se nedalo usuzovat, která víra je ta správná.

Jak může Bůh jedny modlitby slyšet a druhé neslyšet? Ale rozpolcená nebyla jen církev. Rozpolcené byly i národy. U Zborova proti sobě bojovali nejen Češi proti Němcům, ale také Češi proti Čechům. Jedni v ruské a druhí v rakouské armádě. V tomto kostele je pamětní deska padlým z první války, a když se podíváte na jejich jména, uvědomíte si, jak často je křestní jméno německé a příjmení české nebo naopak. Zemřeli za Rakousko, ale to neznamená, že na ně nebudeme vzpomínat. Byli to lidé, kteří neměli na vybranou a museli sloužit v armádě státu, v kterém žili.

A tak člověka napadne, že by se církev a faráři do válek neměli plést. Ať raději mlčí a nechají rozhodnout zbraně. Ale jak může člověk bojovat a nasazovat vlastní život, aniž by věřil, že bojuje za správnou věc. Kde jinde najde voják ochranu, podporu, požehnání a útěchu - než právě u svého Boha a kaplana.

Ale Bůh, k němuž se modlíme, nikdy není jen náš, ale patří také těm druhým. I když proti sobě stojí lidé jako nesmiřitelní nepřátelé, přesvědčení každý o své

pravdě - je nad nimi jen jediný Bůh, který naslouchá modlitbám a písním z obou stran zákonů.

Bůh, který za nás trpěl na kříži, je přítomen všude tam, kde teče krev a umírají lidé, a nedělá mezi námi rozdíly. Vždyť i vojenští lékaři mají za úkol obvazovat rány nejen svým, ale i cizím. Polní kuchyně vaří našim i zajatcům. Po boji se totiž rozdíly pomalu stírají a vytrácí. A když se po mnoha letech slaví konec války, zvou se i poražení, a ti, co přežili, si pak podají ruce, i když na sebe kdysi střídali.

Jestliže se my lidé dovedeme po jisté době povznést nad někdejší nepřátelství, tím spíš to dovede Bůh už dnes. A tak, když se za první i druhé války modlili němečtí i angličtí kaplani za životy těch, kteří jim byli svěřeni, nevedlo to k Boží schizofrenii, ani to nespovědčí o Boží nepřítomnosti - ale vede nás to k velké pokoře a přehodnocení našich sebejistých výkřiků, že pouze na naší straně je pravda a spravedlnost.

Bůh dovede být na straně vítězů i poražených. Bůh vidí utrpení raněných a umírajících na obou stranách a stejně jako lékaři posiluje a zachraňuje jedny i druhé. Bůh vidí přes uniformy a vyznamenání do naší ustrašené duše a snaží se pomoci každému, kdo k němu volá o pomoc. Bůh dobře ví, že se všichni chceme vrátit domů ke svým ženám a dětem a opět zorat pole, dostavět domy a posadit se pod jabloni.

Ale jsou chvíle, kdy se na této zemi děje zjevné bezpráví. Jsou lidé, kteří se dají snadno zneužít ke zlu a násilí. Jsou chvíle, kdy diplomacie vyčerpala všechny možnosti, bezbranní lidé umírají a není už možné déle čekat.

Pak musí čestní a stateční lidé povstat, vzít do ruky zbraň a splnit svou povinnost. A přitom doufat, že Bůh nedopustí, aby zlo a otroctví zvítězilo. Proto je třeba se modlit a věřit, že naše oběti nebudou marné.

Nebýt těch, kteří leží na vojenských hřbitovech, nežili bychom dnes ve svobodné zemi. A možná bychom nežili vůbec. Proto je třeba se ztišit, modlit a udusit zlo a nenávisť ještě v zárodku. Jinak nám přeroste přes hlavu a bude třeba mnoha nových obětí, krve, slz a potu. Díky Bohu za všechny, kteří ty oběti přinášejí za nás.

Z konventu brněnského seniorátu

Čtvrté zasedání 41. konventu brněnského seniorátu se konalo 10. listopadu v Blahoslavově domě. Zúčastnilo se ho 70 hlasujících poslanců z 81, dva sbory zůstaly nezastoupeny. S hlasem poradním byli povoláni zástupci mládeže, ředitelka základní školy EA Filipka sestra Ruth Konvalinková a emeritní kazatelka sestra Eva Pilátová. Druhým náměstkem seniorátního kurátora byl zvolen bratr Petr Zajíc a prvním náhradníkem seniorátního výboru z řad laiků bratr Vladimír Svoboda (oba od 1. 1. 2018 na šest let).

Novými synodály byli zvoleni za kazatele bratři Filip Keller a Jiří Bureš a za laiky bratři Petr Zajíc a Tomáš Rozbořil. V rámci rozpravy představil nový předseda seniorátního odboru pro mládež bratr Jakub Ryšavý občanské sdružení Brněnský SEM a ředitelka základní školy EA Filipka informovala o nové

příležitosti přihlásit do této nově vzniklé základní školy děti od září 2018 a o nabídce na učitelská místa na této škole. Všechny předložené zprávy byly bez připomínek schváleny nebo vzaty na vědomí.

O budoucím směřování naší církve promluvili předsednictvem pozvaní hosté: sestry Květa Kellerová a Petra Michalová a farář břevclavského sboru bratr David Najbrt.

Konventuálové podepsali děkovný dopis bratru Pavlu Kašparovi, který k 30. říjnu ukončil svou aktivní kazatelskou službu, ale zůstává výpomocným kazatelem brněnského seniorátu se způsobilostí k ordinované službě faráře. Sboru v Moravské Třebové byl schválen příspěvek ze seniorátního fondu pomoci ve výši 15 000 Kč a poděkováno sborům, které do něj přispěly.

Odpoledne bylo schváleno hospodaření seniorátu za rok 2017 a rozpočet na rok 2019 včetně výše repartic. Poté byla vykonána volba seniorátních farářů Jaroslava Vítka (do konce roku 2019) a sestry Ivy Květonové (do konce roku 2020) s určením pro mládež brněnského seniorátu, oba na půl úvazku. Konvent také doporučil dvě změny církevního zřízení, s kterými se na nás obrátil synod. Poslanci schválili dva návrhy na usnesení synodu - oba se týkají výdajů povšechného sboru a výše celocírkevních repartic. Konvent také pověřil seniorátní výbor, aby ve spolupráci se správní radou a dozorčí radou Diakonie ČCE - středisko v Brně připravil koncepci vztahu mezi brněnským seniorátem a Diakonií ČCE - střediskem v Brně v záležitosti budovy na Hrnčířské ulici 894/27, Brno-Veveří.

Na závěr byl přijat seniorátní kalendář včetně termínu prázdninových pobytů našich sborů ve středisku na Blažkově. Konvent řídilo čtyřčlenné předsednictvo ve složení Ondřej Macek (předseda) a Alexandra Jacobea, Jaroslav Kučera a Jaromír Klimek (místopředsedové), kterým patří poděkování za přípravu a řízení konventu v posledních čtyřech letech, jakož i bratřím a sestrám ze sboru Brno II, kteří nám připravují zázemí a občerstvení.

Jiří Gruber

BIBLICKÁ MATEMATIKA

Deset

Pán Bůh stvořil člověka s deseti prsty na ruce i na nohou, a proto tvoří desítka uzavřenou řadu či ucelený komplet.

*L 15,8 Má-li nějaká žena **deset stříbrných mincí** a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde?*

Deset egyptských ran (Ex 4-12) znamená, že Egypt byl zcela poražen. Deset přikázání (Ex 20, Dt 5) vyjadřuje, že se týkají celého spektra našich vztahů.

Deset věcí i deset lidí naznačuje, že je řeč o celku, o všech, které těch deset zastupuje. Deset praotců bylo před potopou a deset po potopě. Deset malomocných vydá za všechny nemocné, ale pouze jeden se vrátí, aby poděkoval Bohu.

L 17,12 Když přicházel k jedné vesnici, šlo mu vstříc **deset malomocných**; zůstali stát opodál... Nato Ježíš řekl: "Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?" Řekl mu: "Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila."

Deset pohanů, kteří se chytí jednoho Izraelce, zastupuje celé lidstvo.

Za 8,23 Toto praví Hospodin zástupů: V oněch dnech se chopí **deset mužů** z pronárodů všech jazyků pevně cípu roucha jednoho Judejce a řeknou: „Půjdeme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh.“

Deset služebníků zastupuje v podobenství celý národ a deset hřiven veškerý králův majetek.

L 19,13 Zavolal si **deset svých služebníků** a dal jim **deset hřiven** a řekl jim: Hospodařte s nimi, dokud nepřijdu.

Jestliže prvnímu služebníkovi jeho hřivna vynesla deset dalších, je to myšleno jako maximální možný výnos, a vláda nad deseti městy je maximální odměna, které mohl dosáhnout.

L 19,16 Přišel první a řekl: Pane, tvoje hřivna vynesla **deset hřiven**. Řekl mu: Správně, služebníku dobrý, poněvadž jsi byl věrný v docela malé věci, budeš vládnout nad **deseti městy**.

Naopak služebník, který vrátí svou hřivnu bez užitku, je pokárán a jeho hřivna je předána tomu, kdo jich má deset, i když se všem zdá, že už má dost.

L 19,24-25 Své družině pak řekl: Vezměte mu tu hřivnu a dejte ji tomu, kdo má **deset hřiven**! Řekli mu: Pane, **už má deset**.

Udělat něco desetkrát znamená udělat to mnohokrát a nepočítaně.

Gn 31,7 Ale váš otec mě obelstil, **desetkrát změnil mou mzdu**. Bůh mu však nedovolil, aby mi provedl něco zlého.

Desetkrát někoho urazit znamená překročit všechny meze slušnosti a je třeba tomu učinit přítrž.

Nu 14,22 Proto žádný z mužů, kteří viděli mou slávu a má znamení, jež jsem činil v Egyptě i na poušti, a **pokoušeli mě už aspoň desetkrát** a neposlouchali mě, nespatri zemi, kterou jsem přísězně zaslíbil jejich otcům; nespatri ji žádný, kdo mě znevažoval.

Jb 19,3 **Nejméně desetkrát už jste mi utrhali na cti**. Vy se nestydíte se mnou tak nestoudně jednat?

Deset dní je maximální doba, o kterou lze něco odložit a pozdržet.

Gn 24,55 Ale její bratr a matka odvětili: "Ať s námi dívka ještě nějaký čas zůstane, **aspoň deset dní**; potom půjde."

Deset rohů znamená nejvyšší možné ohrožení a deset králů veškerou moc, která však bude nakonec poražena.

Zj 12,3 Tu se ukázalo na nebi jiné znamení: Veliký ohnivý drak s **deseti rohy** a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu.

Zj 13,1 Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o **deseti rozích** a sedmi hlavách; na těch rozích **deset královských korun** a na hlavách jména urážející Boha.

Zj 17,12 Deset rohů, které jsi viděl, je **deset králů**, kteří se ještě vlády neujali, ale v jedinou hodinu přijmou královskou moc spolu se šelmou.

Apoštol Pavel si nejspíš v duchu počítal, když vypisoval **deset hříchů**, které nás vylučují z účasti na Božím království.

1K 6,9-10 Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravní, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království.

Pojmenoval i **deset sil**, které nás sice ohrožují, ale nemohou zbavit Boží přízně a pomoci.

Ř 8,38 Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Podobný význam (deset zastupuje celek) má kvorum deseti mužů, kteří jsou třeba, aby mohli vynést rozsudek nebo zachránit Sodomu před Božím trestem. Byla zřejmě taková praxe, že když něco potvrdilo a odsouhlasilo deset občanů města, byl výrok platný. Deset spravedlivých, kteří se nakonec v Sodomě nenašli, by znamenalo naději, že se tam člověk ještě dovolá spravedlnosti.

Rt 4,2 Bóaz pak vybral **deset mužů** z městských starších a požádal je: "Zasedněte zde." A oni zasedli.

Gn 18,32 Nato řekl: "Ať se Panovník nerozhněvá, promluví-li ještě jednou: Možná, že se jich tam najde deset." Pravitel: "**Nezahladím je ani kvůli těm deseti.**"

Podle této tradice mohou začít v synagoze bohoslužby za přítomnosti nejméně deseti mužů, zatímco křesťanům stačí, když jsou dva neb tři.

Desetina je díl, který v Izraeli náležel Hospodinu jako daň, kterou lid odváděl Hospodinu. Byla to podstatně nižší daň než u jiných národů. V Egyptě žádal farao daň ve výši jedné pětiny a dnešní souhrn daní dosahuje výše jedné poloviny našich příjmů.

Lv 27,30 Všechny **desátky země z obilí země a z ovoce stromů** budou Hospodinovy; jsou svaté Hospodinu.

Gn 14,19 Melchisedek mu požehnal: "Požehnan buď Abram Bohu Nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země. Požehnan buď sám Bůh Nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky." Tehdy mu dal Abram **desátek ze všeho**.

Gn 28,22 Jákob se tu zavázal slibem: "Bude-li Bůh se mnou, bude-li mě střežit na cestě, na niž jsem se vydal, dá-li mi chléb k jídlu a šat k odívání a navrátím-li se v pokoji do domu svého otce, bude mi Hospodin Bohem. Tento kámen, který jsem postavil jako posvátný sloup, stane se domem Božím. A **ze všeho, co mi dáš, odvedu ti poctivě desátky.**"

Výnos desátků náležel kmenu Levi, který nedostal v zaslíbené zemi žádný díl. Jejich podílem byl sám Hospodin. Část desátků patřila chudým.

*Nu 18,24 Zato dávám lévijcům za dědictví **desátky Izraelců**, které pozdvihují k Hospodinu v oběť pozdvihování. Proto jsem jim řekl, že nebudou mít uprostřed Izraelců dědictví.*

*Dt 26,12 Když pak třetího roku, v **roce desátků**, odvedeš všechny desátky ze své úrody a dáš je lévijci, bezdomovci, sirotku a vdově, aby jedli v tvých branách a nasýtli se,...*

Ale jsou důležitější věci než správně spočítané a zaplacené desátky.

*Mt 23,23 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte **desátky z máty, kopru a kmínu**, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.*

Jiří Gruber

POJĎME SPOLU - O EKUMENICKÉ POUTI

V sobotu 14. října 2017 se sešli na cestě z Brna na jih účastníci ekumenické pouti pojmenované „Pojďme spolu“. Pro účastníky pouti připravil Petr Peňáz (MU Brno) obsažný a zajímavý manuál. Jeho plné znění je na www.pojdmespolu.eu. Pro všechny, kdo buď nemají přístup na internet, nebo si chtějí něco z příručky přečíst ještě jednou v tištěné podobě, jsme v letošním ročníku Setkávání s laskavým souhlasem autora otiskli několik redakčně zkrácených výňatků z příručky. Kromě informací poskytují náměty k zamyšlení a rozhovoru. (Další ekumenická pouť v této oblasti se připravuje na sobotu 6. dubna 2019.)

Zastavení šesté a sedmé: Nosislav

Nosislav leží, stejně jako Blučina a Židlochovice, na úbočí výšiny Výhon (355 m n. m.), kterou na březích Svatky, anebo jak se v kraji říká, Švarcavy, končí Ždánický les a přechází v Dyjsko-svratecký úval. Na svazích s dalekým výhledem jsou vinohrady, pole, sady, přirozené remízky a lesíky, v nížině pak zbytky lužního lesa. Příhodné polohy na levém břehu lidé odnepaměti vyhledávali pro svá sídla, jak dokládají archeologické nálezy z dob 3500-4000 let před Kristem.

Původ jména se odvozuje od osobního jména Nosislav, historicky nedoloženého, ale předpokládaného majitele vsi. Nejstarší listinná zmínka o Nosislavi je z roku 1278. V té době už stála vodní tvrz, jež je stavebně uchována v dnešním čp. 72 a je nejstarší stavbou v obci; roku 1371 je na této tvrzi připomínán Buček z Nosislavě.

Základem obecního rozvoje a prosperity bylo vinařství - roku 1486 byla ves Nosislav povýšena na městečko a byl jí udělen znak, který na vinařství

odkazuje, i další privilegia, roku 1497 získala horenské, tedy vinařské právo. Roku 1508 bylo městečko připojeno k rozsáhlému židlochovickému panství a vrcholu rozvoje dosáhlo v 16. stol., kdy v obci stál mlýn, pivovar, a novokřtenci, kteří sem přišli z Židlochovic, budovali rozsáhlé vinné sklepy.

První zmínka o faře v Nosislavi je z 1347, **kostel sv. Jakuba** pochází zřejmě už z doby románské. Jeho stávající opevnění je z počátku 16. století (na bráně býval letopočet 1539), současná budova kostela byla postavena r. 1537 a svou podobu vícekrát změnila, zejména po velkých požárech (1643 a 1828). Utrkvismus zdejších farářů, který nepochybně plynule navázal na basilejská kompaktáta z r. 1436, je písemně doložen až od 60. let 16. století, kdy se zdejším farářem stal humanistický básník Pavel Vorličný (Aquilinas) z Hradce (1520-1569).

V 70. letech se fara u sv. Jakuba přiklonila k učení Lutherovu a stala se sídlem **luterského děkanství**, což byla situace nezvyklá vzhledem k tomu, že Nosislav nebyla sídlem panství. Tento stav trval až do r. 1624, kdy krátce před Obnoveným zřízením zemským zemřel poslední luterský děkan Jakub Kura (Gallina).

Od roku 1526, tedy ještě dříve, než se na jižní Moravě rozšířilo luterství, začal v Mikulově kázat švýcarský teolog Balthasar Hubmaier (1480-1528), který získal mnoho oddaných vyznavačů anabaptismu. Přestože se císař Ferdinand pokusil hnutí zastavit terorem (Hubmaiera i jeho ženu dal ve Vídni zatknout a umučit), úspěch jejich misie byl na jižní Moravě obrovský: získal na svou stranu i některé pány z Lichtenštejna a ze Žerotína, kteří pak novokřtence usazovali na svých panstvích jako velmi loajální poddané a obratné řemeslníky. Jakob Hutter (1500-1536), po němž hnutí získalo jedno ze svých německých a českých označení (die Hutterer, hutterité), byl pastorem v německých Hustopečích, než byl zatčen a upálen v Innsbrucku. Od 70. let se anabaptisté přes císařův odpor usazují na židlochovickém panství za vlády Jana Diviše ze Žerotína a r. 1583 se přesouvají ze Židlochovic do Nosislavi, kde žijí a pracují v okolí tvrze (čp. 68, 69 a 70) spolu s luterány až do r. 1622, kdy museli zemi opustit.

Relativní blízkost zemské hranice s Uhrami, kam po Obnoveném zřízení zemském emigrovala řada moravských nekatolíků různých konfesí, učinila z Nosislavi v době katolizace slavné centrum evangelického odboje. Roku 1653 zde byl zatčen tajný kazatel Jan Daniel ze Skalice a zemřel ve vězení v Brně. Roku 1714 se stal v uherské Réci u Sence farářem Jan Valeš, který byl pokládán za duchovního správce nosislavských evangelíků. Zhruba od 40. let až do

vydání tolerančního patentu pak dokázali Nosislavští katolickým misionářům i vrchnosti velmi komplikovat život:

1743-50 se vystěhovalo 13 evangelických rodin z Nosislavi do Uher

1779 nepokoje v Nosislavi po kázání misionáře Jestřabského

1780 vyšetřování Martina Pojety z Dambořic

1781 žádost o náboženskou svobodu císaři

1781 dvě veřejně známé hromadné cesty na bohoslužby do Réci

V kalvínsko-bratrském prostředí Uher si uchoval svou víru také rod **Michala Blažka** (1753-1827), prvního kazatele nosislavského sboru, který dokládá kontinuitu náboženského života českých bratří mezi Obnoveným zřízením zemským a tolerančním patentem. Jeho vlivem se v Nosislavi, kde až do Obnoveného zřízení zemského sídlilo luterské děkanství, po tolerančním patentu zrodil sbor kalvínský, reformovaný. Když se později r. 1784 stal Michal Blažek prvním moravským superintendentem reformované církve, odešel do Jimramova, a jeho uherští nástupci na reformované faře (János Intzedy, Sándor Kún, György Nagy) hledali svůj vztah k nosislavským farníkům mnohem hůř, než se to podařilo Michalu Blažkovi, a to i přesto (možná právě proto), že to byli jeho příbuzní.

Na úřední svolení s nástupem Michala Blažka jako kazatele čekal nosislavský sbor téměř rok, ale vzápětí po jeho příchodu se farnost začala neobyčejně rychle rozvíjet. Nosislav patřila k těm obcím, kde v katolické matrice (která byla ze zákona povinná vést záznamy pro všechny věřící) bylo mnohem více záznamů evangelických než katolických a stěhovali se sem evangeličtí věřící z Moravy i z Čech. Roku 1783-1784 byla postavena

toleranční modlitebna ve dvoře fary č.p. 156. V letech 1785-1788 byla zřízena evangelická škola a vyučovalo se provizorně v č.p. 138, než vznikla školní budova v dnešním č.p. 303, která pak stála do r. 1892. Překvapivě teprve r. 1852 byl zřízen evangelický hřbitov v Nosislavi a postupně pak hřbitovy v dalších obcích. Nosislavský sbor měl v době svého největšího rozmachu 1600 duší a mnoho filiálních sborů, které se postupně osamostatňovaly - kromě nedalekých Nikolčic a vzdálenější Miroslavi byl nejslavnější filiální reformovaný sbor v Brně (1882).

Věhlas nosislavského sboru vedl přirozeně k růstu sebevědomí věřících. Vnější dokladem tohoto dobového sebevědomí je budování nového, **neorománského kostela** v letech 1872-1876, který nahradil toleranční modlitebnu. Reformovaní věřící jako by cítili potřebu si vynahradiť pocit křivdy, který v nich zanechala desetiletí mezi tolerančním a protestantským patentem, kdy jejich náboženský život byl legitimizován jen pod podmínkou, že nebude veřejný a že evangelické modlitebny nebudou přístupné z hlavních komunikací a nebudou mít vnější rysy sakrálních staveb. Pro stavbu nového kostela Nosislavští několikrát měnili parcelu (nejprve čp. 74, poté 130) i stavební plán, aby ve výsledku bylo dosaženo monumentálního efektu: štíhlá a vysoká stavba se vymyká z architektury obce nápadným důrazem na vertikálitu.

Stejně tak byl kladen důraz na obřadnost veřejného společenského života při samotné stavbě, například při slavnosti zvonů. Sborová kronika uvádí: „Roku 1875 počátkem května začali omítat klenutí, pak klenuli kruchtu. Pak se znovu kruchta rozebrala, že byla nízká, a stavěla se výš. Pak se dělaly na věž dřevěné schody a lešení pro zvony. Ve žních se dělala ohrada kolem kostela. Sousedi pustili oba ze svého humna pro větší místo kolem kostela. Totiž František Brychta pustil 25 čtverečních sáhů a dostal za to 100 zlatých a František Solnička za 17 sáhů také 100 zlatých; také se stavěla napříč u silnice na půl sáhu vysoká zeď z kamení. Dne 20. 10. se dovezly z nádraží z Hrušovan zvony na třech vozích. Velký zvon vezli čtyřma konima, totiž František Svoboda, č. 47, napřed a druhý Jan Hlaváček, č. 65. Druhý zvon vezl František Lukl, č. 26, a třetí a čtvrtý František Musil, č. 64. Mládenci jeli naproti nám na koních s prapory, a když jsme přijeli k Nosislavi, zahráli muzikanti hymnu a šlo se průvodem až k chrámu. U chrámu hráli církevní hudebníci žalm 81. Druhý den četl veřejně nápisy na zvonech, které zůstaly na vozích přes noc, místní duchovní toho času senior Daniel Nešpor a pak se šlo do chrámu a držel tam řeč na základě žalmu 150. Po skončení toho se táhly zvony na věž ručně lanami. Zvony se táhly vnitřkem věže. Když se zvony zavěsily, zvonilo se jimi až do večera.“ Obec tak získala dnešní vzhled se dvěma sakrálními dominantami.

Roku 1912 evangelický sbor koupil dům, který od r. 1915 nese jméno Husovo, a v něm zřizuje sirotčinec. Tato charitativní iniciativa má v Nosislavi nepřerušovanou tradici, jejímž pokračováním jsou dnešní nosislavské domovy chráněného bydlení v péči evangelické Diakonie.

Petr Peňáz (redakčně upraveno, kráceno)

Úvodník: J. Gruber-1, M. Horák-25, H. Dvořáková-53, R. Včelná-81, Š. Hájek-109, J. Hofmanová-133, J. Vítek-157, J. Soběslavský ml.-185, S. Jacobea-217, V. Zikmund: Církev v proměnách času-249.

Bylo: M. Melicharová: Odpoledne křesťanské služby-2, D. Staňková: Stý Desert-3, L. Svobodová: Bienále pro Diakonii-4, J. Slámová: Setkávání bez bariér-7, Vánoční služby Boží s dětmi 2017: Brno I-26, Husovice-27, Židenice-28, Brno II-29, J. Hofmanová: Vánoce v chráněném bydlení Ovečka-31, A. Slámová: Brněnské sboropění-54, J. Hofmanová, S. Jacobea: Plesem 2018-54, Ekumenická bohoslužba u Jakuba-55, J. Franců: Sborová neděle - jak se hraje baseball-82, D. Mikolášek: Výstavy v sále Václava Pokorného-83, M. Horák: Klikatá cesta k založení ČCE a její následná kalvinizace-85, V. Pospíchalová, A. Fajová: Víkendovka mládeže v Heřmanově-110, J. Hofmanová: Hudební bohoslužby s Vox Humana v ČK-111, A. Bednaříková: Konfiweekend a ČloBrDo-111, T. Borošová: Školka v Olešnici aneb Proč nejsme jedno?-134, S. Jacobea: Cesta do Apeldoornu-135, Osudové osmičky na SZŠ EA Brno-136, Noc kostelů 2018 v brněnských sborech ČCE-158, J. Franců: Výlet do Mariánského údolí-163, D. Švandová: Židenické Tři Studně-164, H. Dvořáková a Lia Ryšavá: Seniorátní neděle v Blahoslavově domě-165, V. Sikstová: Blažkov jede-186, D. Horáková: Lovětín-187, P. Koryčánková: Proč jezdit na Blažkov-188, A. Kubíčková: Byli jsme spolu na Blažkově-189, M. Zelinka: Kurzy Alfa-191, M. Matoulková: Letní soustředění sboru Cantate Domino v Poličce-192, A. Rozbořilová: Tvořme vždy společně-218, J. Gruber: Lípa - Klobouky 2018-220, M. Matoulková: Návštěva v partnerském sboru v Basileji-223, M. Horák: Návštěva z Brna II ve Vídni-224, Diamantové výročí (Šimkovi)-225, M. Horák: Blahoslavův dům vs. Triangl Tower-226, J. Hofmanová: Neděle v duchu vděčnosti-250, M. Horák: Oslava 25. výročí Diakonie v Brně-250, E. Lančová: Podzimní školka-251, J. Franců, J. Gruber: Koncert ke Dni válečných veteránů-252, J. Gruber: Z konventu brněnského seniorátu-254.

Biblická matematika (J. Gruber): Jedna-8, Dvojka-32, Tři-56, Čtyři-86, Pět-112, Šestka-137, Sedm-169, Osm-194, Devět-226, Deset-255.

Pojďme spolu (P. Peňáz): Kudy jdeme, Národnostní mapa jižní Moravy-13, Konfesijní mapa jižní Moravy-38, Brno-63, Brno-91, Modřice-121, Rajhrad-143, Rajhrad-174, Vojkovice-197, Židlochovice-229, Nosislav-258.

O čem se hovoří: J. Vondrová: Lékaři bez hranic-37, J. Vondrová: Shromáždění na podporu čínských křesťanů-116.

Zaujalo nás: A. Cronin: Svíce ve Vídni-77.

Právě jsem dočetl/a: Jean Vanier: Otázky, na kterých v životě záleží (J. Hofmanová), Vremja sekund-hand (J. Gruber)-41, Angelika Pintířová: Padá mi to z nebe (S. Jacobea)-69, Jiří Suchý: Klaunovo povídání (J. Vítek)-148, Patrick Taylor (H. Dvořáková)-179, 100 x DESERT (J. Procházková)-181, Robert Menasse: Vyhnání z pekla (E. Malířová)-205, Zoopisník Miroslava Bobka (S. Jacobea)-234, Pavel Kosatík: Jiný TGM (J. Gruber)-267, Vždyť se mnou jsi ty... Kniha modliteb (M. Horák)-265.

Právě jsem viděl: J. Gruber: Zpráva o zázraku-89, J. Franců: Představ si...-126.

K zamyšlení: J. A. Polák: Znovuobjevení křesťanství-118.

Osobnosti české reformace (L. Hájek): Václav Koranda-140.

Historie: V. Doleželová: Červený kostel má letos 150 let-239, J. Gruber: Dopis z Izraele-200, L. Hájek: Osvětimany, Velehrad, Staré Město-241.

Výročí: B. Vik: William Batchelder Bradbury-101, B. Vik: Alois Musil-147.

Žili mezi námi: Jana Slámová (J. Kašparová-46, O. Pikousová-48), Jiří Farský (S. Jacobea)-76, Bohumír Popelář (M. Horák)-101, Vladimír Horák (M. Horák)-104, Dušan Marek (J. Gruber)-206, Růžena Rausová (S. Jacobea)-208, Jan Bedřich (S. Jacobea)-209, Kornelie Křehlíková - 274

Naši presbyteri: J. Ventruha-16, J. Kučera-17, P. Wolf-70, P. Zukal-71.

Z dopisů čtenářů: F. Davídek: Židovské muzeum vzdělává brněnskou veřejnost-61, J. Černý: Pravda vás učiní svobodnými-267.

Ze sborových statistik: 2016/17-107.

Evangelické školství: R. Konvalinková: Nová škola Evangelické akademie-124.

Dokument: Podpora čínským křesťanům-105.

Cestujeme: M. Cahlík: Jako Eliáš? Aneb moje cesta do Jeruzaléma-43, J. Franců: Tři dny v Toskánsku-72, 96, K. Szczepaniková: Naše putování po stopách Moravských bratří-203, 235, 266, J. Franců: Drážďany-237.

Bude: Alianční týden modliteb-19, Evropská setkání Taizé-20, D. Mikolášek: Ulice a lidé na fotografiích Jaroslava Poláka-50, 105, A. Bednaříková: Školka mládeže v Olešnici: Proč nejsme jedno-126, Muzejní noc, Noc kostelů-128, Seniorátní neděle-150, Pod půlnočním sluncem-151, 34. synod ČCE-152, 182, R. Prokeš: Muzejní den na tvrzi a v památníku v Kralicích-182, R. Konvalinková: O nové evangelické škole Filipka-212, 245. L. Pospíšilová: Zapomenuté výročí?-268, Vánoční shromáždění s dětmi v brněnských sborech-269, M. Horák: Slavnostní bohoslužba ke 100. výročí ČCE-268.

Lidé ve sboru: 23, 51, 79, 106, 131, 155, 177, 213, 247, 271.

Díky a prosby: 22, 50, 78, 106, 130, 155, 156, 183, 215, 246, 269.

Ze staršovstva: 24, 52, 79, 108, 132, 184, 215, 248, 272.

Redakční rada: v roce 2018 časopis připravovala pod vedením Jiřího Grubera redakční rada ve složení: Hana Dvořáková, Jan Franců, Ladislav Hájek, Jana Hofmanová, Martin Horák, Alexandra Jacobea, Marie Matoulková, Marie Melicharová, Jarka Procházková, Jan Soběslavský, Radka Včelná, Jaroslav Vítek, titulní strana: Iva Tůmová.

Pravda vás učiní svobodnými - Jan 8,32b

Milý příteli, sestro a bratře, která že pravda nás osvobodí? Především Boží pravda, ta, která je propojena s láskou. A pak také i naše, snaží-li se v naší mnohé slabosti tu Boží následovat. Vzpomínáme 100 let od vzniku naší republiky. V čele tohoto snažení stál i náš Tomáš Garrigue Masaryk, když jako profesor zpochybnil pravost údajně starobylých českých literárních památek - Rukopisů zelenohorského a královédvorského, a jako poslanec ostře vystoupil proti rasisticky vedenému procesu s židovským mladíkem Leopoldem Hilsnerem. Masarykovo heslo bylo „Nebát se a nekrást“. Hlásil se k odkazu Jednoty Bratrské a prezidentská standarta nese heslo „Pravda vítězí“. Tak náš národ vstoupil na cestu pravdy, od které se neustále odklání i díky našim dalším prezidentům. Až Václav Havel svým „Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí“ se snažil o návrat k prvotním hodnotám. A tak jsme svědky, sestro a bratře, jak naše země upadá do nepravdy a nelásky. Masaryk měl v programu „Ježíš, ne César“.

Ale my přece víme, že pravda nás vysvobodí. A tak se nesmíme spoléhat na naše prezidenty, předsedy vlád, sněmovnu a senát, že ten boj pro pravdu Boží vykonají za nás. To já, ty a my všichni slyšme slovo Ježíšovo „Neboj se“ a přijmeme tu posilu Ducha božího pro hájení pravdy a lásky, pro její činění a žití, neboť to nás učiní svobodnými a přinese nám to pokoj.

Není to cesta snadná. Ale když se odvážím říci pravdu o sobě se vši pokorou a lítostí, pak mi Ježíš dá sílu v lásce mluvit pravdu i pro druhé. Pak už není nesnadné vytrvat. Jsme tak osvobozeni od lží a nepravd, do kterých bychom se neustále zaplétali, a vedlo by to k porušování dalších bodů Božího zákona.

Milý příteli, sestro a bratře, většinu života jsem prožil v národní nesvobodě. A přesto jsem byl vnitřně svobodný díky sborům, kde jsem žil, a byly to mnohé sbory božího lidu. A tak jsem se naučil, že ta největší svoboda je žít a ne mít. A že služba pro druhé může být tou největší radostí.

Jen si musím uvědomit, že tu obnovující sílu smím mít v modlitbě a společenství stolu Páně. A Slovo boží že mohu nalézat i v Písmu.

K tomu vám přeji do dalších 100 let mnoho Božího požehnání a víru, naději a lásku.

Jarek Černý - Ursus

PŘEČETLI JSME

Otiskujeme zde citát z knihy Pavla Kosatíka „Jiný TGM“. Vyd. Paseka 2018.

Na téma náboženství vydal Masaryk v devadesátých letech nejprve sérii článků v Naší době a pak jako samostatnou knihu esej Moderní člověk a náboženství. --- Jak už název spisu napovídá, Masaryk v něm chtěl vyřešit otázku, jakou roli má náboženství správně hrát v životě moderního člověka. Představoval si, že problém rozebere na díle několika literátů, z nichž každý

bude symbolizovat odlišnou podobu probíhající náboženské krize: Musset za románské katolíky, Goethe za protestantské Germány, Byron za anglikány, Mickiewicz za Slovany a Dostojevskij s Tolstým za pravoslavné. Nakonec zvládl napsat jen první dva, Musseta a Goetha. ---

Mezitím už z něho však jeho Ježíš dávno učinil demokrata. Když měl Masaryk vysvětlit, proč věří v demokracii, říkal, že jde o důsledek jeho víry v člověka, jeho hodnotu, duchovnost a nesmrtelnou duši. „Eticky je demokracie zdůvodněna jako politické uskutečňování lásky k bližnímu. --- Demokracie pravá, založená na lásce k bližnímu a bližním všem, je uskutečňováním řádu Božího na zemi.“

Své pojetí demokracie tedy neodvozoval až z lidí a z potřeby uspořádat věci mezi nimi. To jeho Ježíš, který ho naučil druhé bezvýhradně milovat, mu otevřel cestu k nim. K pojetí demokracie, která na lidech vlastně v podstatě nezávisela. Bylo skoro jedno, jací ti lidé vlastně jsou, jestli dobří nebo špatní. Ježíšovskou lásku si zasluhovali všichni. Pro demokrata, který měl takové ideové východisko, nebylo jiné alternativy. Protože nebylo možné lidi nemilovat, nebylo ani alternativy k demokracii.

Takže se Masarykovi demokracie nakonec zdaleka nezobrazovala jen jako systém pravidel organizujících lidi. Byl to spíš systém idejí, z nichž mu pozemská pravidla vyplývala sama a lépe než těm, kdo jenom věřili, že stačí odhlasovat je ve volbách. Vyhrát nad ostatními a pak tímto způsobem, většinu proti menšině, demokraticky vládnout. Masarykovo pojetí demokracie naopak nevylučovalo nikoho. Jeho podstatou nebyly jenom vyhrané volby, ale na prvním místě soustavně, „s láskou“ vedená diskuse, v které se argumenty zvažovaly bez toho, jestli za nimi stojí mnoho nebo málo lidí.

Mimo vztahy kvantity musí v demokracii existovat i vztahy kvality, tvrdil Masaryk: což předpokládá u jedněch schopnost myslet, u druhých schopnost naslouchat a u všech dohromady dobrou vůli. Až když existují všechny tyto roviny dohromady, je podle Masaryka možné mluvit o demokracii.

vybral Jiří Gruber

PŘÁVĚ JSEM DOČETL

Právě jsem otevřel knihu *Vždyť se mnou jsi ty...* Kniha modliteb. Jde o další z nemnoha sbírek modliteb, které v posledních letech vyšly v českém evangelickém prostředí.

Redakční a překladatelské práce se ujali Ondřej Macek, Lenka Ridzoňová a Iva Květonová. Svou knihou *„chtěli pozvat k osobním modlitbám, k promýšlení víry, podnítit k přípravě na bohoslužby i k prožívání životních zlomů v rozhovoru s Bohem.“* Do knížky zařadili své překlady modliteb několika německých a anglických autorů, a také modlitby asi čtyř desítek autorů českých.

Kniha je rozdělena do osmi částí: po kapitolce Příprava k modlitbě následují modlitby vztahující se k církevnímu roku, a pak pokračují kapitoly odkazující

k nejrůznějším životním událostem a situacím. Uzavírají ji základní křesťanské texty a požehnání.

Kniha v střídme červenohnědé vazbě a s ilustracemi jedenáctileté Adélky Hudcové má 423 stran a prodává se za sotva uvěřitelných 130,- Kč. Vyšla mimo jiné díky podpoře Farního sboru ČCE v Nosislavi.

Doufám, že knihu právě jen tak nedočtu.

Martin Horák

CESTUJEME

Naše putování po stopách Moravských bratří

část třetí

Poněkud utmáčené a promoklé jsme dorazily do Svídnice (Świdnica) a ubytovaly se v hotelu. Měly jsme za sebou nocleh v boudě na fotbalovém stadionu a další na neutěšené ubytovně. Odložily jsme na jeden den batohy a pookřály. Ve městě jsme si prohlédly Muzeum starého obchodnictví s expozicí o zdejší kupecké tradici a výtvarnou výstavu. Ve Svídnicí je mnoho pamětihodností, za kterými stojí za to cestovat, ale také příjemné kavárny, opravené fasády historických domů, staré i moderní sochy a půvabná zákoutí, lákající k bloumání. Před gotickou katedrálou sv. Stanislava a Václava, jejíž věž strmí do výše přes sto metrů, se nachází klečící socha papeže Jana Pavla II., opírajícího se o pastýřskou hůl. Úcta k bývalému papeži polského původu je v Dolním Slezsku všudypřítomná.

Původně jsme měly v plánu přespávat také pod širákem, ale počasí a nakonec i naše potřeba určitého zázemí způsobily, že pod otevřeným nebem jsme přenocovaly jen jedenkrát. Zato nezapomenutelně, protože okřídlení mravenci, kteří se rojí jednou do roka, přiletěli na svůj rej do jednoho z našich spacáků, zrovna když jsme se chystaly ulehnout.

Dobrou službu nám na cestě prokázaly třírohé klobouky, které se osvědčily jako vynikající ochrana před sluncem a deštěm, i jako propagace. Upoutávaly pozornost kolemjdoucích, kterým jsme objasňovaly, kam kráčíme a proč.

Díky Via exulantis jsme se seznámily s oblastí Dolního Slezska, která má za sebou bohatou historii. Prolíná se v ní období vlády polského rodu Piastovců, kteří do země pozvali německé osadníky, s příslušností Dolního Slezska k českým zemím a později k Prusku.

Na cestě jsme nacházely mnoho stop reformačního hnutí. Zvláště působivé byly tzv. kostely míru a kostely milosti. Navštívily jsme kostel míru sv. Trojice ve Svidnici (Kościoł Pokoju pw. św. Trójcy), jehož stavbu v 50. letech 17. století umožnil ústupek císaře Ferdinanda III. Habsburského. Císař evangelíkům povolil postavit tři vlastní kostely - ovšem bez cihel, jenom ze dřeva, hlíny a slámy, a za městskými hradbami. Za těchto obtížných podmínek byl vybudován největší hrázdný kostel v Evropě, do kterého se vejde sedm a půl tisíce lidí. Překvapil nás zdobený barokní interiér, a také pohyblivé varhany, při jejichž hře se údajně pohybují rovněž andělíčky, kterými jsou varhany ozdobeny. Kostel míru ve Svidnici je zapsán na seznam Světového dědictví UNESCO. K jeho

kráse přispívá i to, že je obklopen vzrostlými stromy.

Šest kostelů milosti (Kościoły Łaski) bylo postaveno díky narovnání z roku 1709, pro něž připravila půdu mezinárodní smlouva mezi švédským králem Karlem XII. a císařem Josefem I., zajišťující zlepšení postavení evangelíků ve Slezsku. Prohlédly jsme si dva ze čtyř dosud stojících kostelů - dnešní kostel Matky Boží Růžencové v Kamenné hoře a ohromující stavbu kostela Povýšení svatého kříže v Jelení Hoře, obklopenou barokními náhrobními kaplemi. Podivuhodné město Jelení hora (Jelenia Góra), v němž je možné vidět spoustu pamětihodností, leží v blízkosti Krkonoš, na dohled od Sněžky.

V Jelení Hoře jsme na noc našly útočiště u řadových sester sv. Marie Magdaleny, které se věnují zvláště ženám a potřebným rodinám. Přijala nás mladá, laskavě se usmívající sestra Malwina. Ujala se nás přesto, že obytné prostory klášterního domu Siostr św. Marii Magdaleny od Pokuty byly čerstvě po rekonstrukci a ona sama přišla do Jelení Hory teprve před týdnem. Pokojík, do kterého nás sestra Malwina zavedla, byl velmi útulný a příslušenství na chodbě zářilo novotou. Po celodenním putování v parném počasí s těžkými batohy na zádech jsme se dotýkaly hygienického zařízení téměř s nábožnou úctou. Ráno jsme prožily mši svatou v přilehlé bazilice sv. Erasma a Pankráce. Sestra Malwina nám doporučila zavítat také do Lubáně, kde se laskavé přijetí sester opakovalo.

Jedna z nás se kvůli nečekaným rodinným záležitostem rozhodla pro návrat domů o pár dní dříve.

Čtrnáctého dne Via exulantis, ve čtvrtek 26. července 2018 po desáté hodině večer, dvě blouděním zmožené poutnice vkročily do Herrnhutu.

-závěrečná část příště-

Kateřina Szczepaniková, foto Helena Mahelová

Zapomenuté výročí?

Už dvacet pět let obohacuje naše sváteční bohoslužby svým zpěvem pěvecký sbor Cantate Domino. Vzpomínka na jeho vznik mi připadá už jako z pradávnej minulosti... Na podzim roku 1993 byl založen sboreček, který se postupně rozrůstal a nacházel si své místo ve společenství našeho sboru. Velmi ráda vzpomínám na vánoční, velikonoční, rozhlasová, televizní a jiná vystoupení, která přinášela radost nejenom nám, ale, dle ohlasu, i posluchačům. Postupně narůstalo i přátelské společenství a sounáležitost zpěváků nejen k sobě navzájem, ale i členů celých rodin. Svědčila o tom nejenom letní, několikadenní soustředění na Vysočině, ale také pořádané večírky na konci „pěvecké sezony“ a dokonce i několikrát společné slavení Silvestra. Absolvovali jsme také každoroční výjezdy do různých sborů (nejenom v ČR, ale i v cizině), abychom i tam přinesli radost ze zpívané biblické zvěsti. Nechci tady sepisovat výčet akcí, které se za tu řadu let uskutečnily, nechci tady vypisovat seznamy a počet zpěváků, kteří v průběhu let byli členy CD, ba ani nechci vypisovat jména střídajících se sbormistrů - to patří jinam. Co však ale chci, je popřát Cantate Domino do dalších let hodně síly a Božího požehnání a vedení.

Lydie Pospíšilová

P.S. První vystoupení se uskutečnilo 19. 12. 1993 v Betlémském kostele.

Slavnostní bohoslužba ke 100. výročí ČCE

Mnoho členů našich brněnských sborů mělo možnost zúčastnit se oslav 100. výročí založení naší denominace, které se konaly koncem září v Pardubicích. Mnoho členů ale možnost jet do Pardubic nemělo. Pro všechny se nyní v Brně připravuje shromáždění, které má toto významné výročí ještě jednou slavnostním způsobem připomenout. Jedná se o služby Boží, které povede člen synodní rady farář Pavel Pokorný a hudební doprovod při nich zajistí komorní orchestr a pěvecký sbor Konzervatoře Evangelické akademie z Olomouce. Bohoslužby se budou konat v úterý 27. listopadu od 18 hodin v Blahoslavově domě a všichni jste k nim zváni.

Martin Horák

Oznámení ze sboru Brno I

Při bohoslužbách dne 9. 12. 2018 v 10:00 hod. si v Červeném kostele připomeneme narozeniny bratra faráře Jana Pokorného, prvního faráře sboru Brno I, který ve službě sboru strávil 40 let (od roku 1952 do roku 1992). Bratr farář se 18. prosince tohoto roku dožije 100 let. Těšíme se, že zdravotní stav bratru faráři dovolí účastnit se těchto bohoslužeb přímo uprostřed sborového společenství.

Vánoční shromáždění s dětmi v brněnských sborech

Brno I: Dětská slavnost se letos bude konat tak jako obvykle 4. adventní neděli, tedy 23. 12. 2018. K bohoslužbám se sejdem v 10 hod. v sále Václava Pokorného na faře na Opletalově ulici 6. Srdečně zveme vás všechny, od nejmenších dětí po seniory. Těšíme se, že letos bude, dá-li Pán, divadlo pro starší děti v režii mládežníků a držíme jim palce.

Brno II: V Blahoslavově domě se dětská vánoční slavnost bude letos konat v rámci dopoledních bohoslužeb v neděli 23. prosince. Příprav dětského programu se autorsky ujali dva mladí tvořiví otcové, Michal Marek a Adam Gajdoš, a zatím jsme si tedy jistí pouze tím, že letošní vánoční program dětí bude plný překvapení.

Brno-Husovice: sobota 15.12. v 15 hod. v ČCE Husovice, Netušilova ul. Hráť se bude hra "Vánoce na pumpě" - autor Michal Kitta.

Brno-Židenice: Vánoční divadlo budou hrát děti při bohoslužbách v neděli 23. prosince v 9 hodin a letos bude mít název Ďábelské Vánoce. Chcete vidět, co se ve škole učí malí čerti? A jak se jim ani trochu nelíbí, že má Pán Bůh lidi rád, i když jsou takoví, jací jsou?

Kavárnička Brno I

- 5.12. Bratr Jan Franců promítne fotografie z cest
- 12.12. Vystoupení studentů konzervatoře
- 19.12. Jan Jakub Ryba - Česká mše vánoční. Připravila sestra Věra Bednářová

Prosincové nešpory v Červeném kostele

se připravují na 1. adventní neděli 2. prosince v 19:30. Vystoupí při nich národopisný soubor Brněnský Valášek, své vystoupení nazval „Vánoce, vánoce, skoro i budete“. Kázání: Jana Hofmanová. Veškerý výtěžek bude věnován Diakonii ČCE, středisku Brno.

DÍKY A PROSBY

Bože, Stvořiteli i Otče náš!

Děkujeme ti za svobodu, kterou my lidé jako součást tvého stvoření můžeme žádat, učit se užívat a ctít ji u druhých.

Dej nám sílu, pravý rozum a pravý cit, abychom uměli svou svobodu hájit a uhájit. Abychom se dovedli ozvat, když se cítíme být ve svobodě kráčení a ohrožení. Abychom dovedli naslouchat a rozlišovat pravou řeč od pokřikování a hesel. Abychom se dokázali zastat i těch, se kterými třeba zrovna plně nesouhlasíme; veď nás, abychom nedopouštěli jejich ponižování a překřikování.

K tomu nám, prosím, dopomáhej:

- v osobním životě, v rodině a mezi přáteli
- v práci

- v církvi, obci i ve státě
- všude, kde je toho třeba.

Neboť tvoje je moc, i pravda, i sláva.

Amen.

Modlitba zazněla ve sboru Brno-Židenice 11. listopadu 2018.

ŽILI MEZI NÁMI

Kornelie Křehlíková 1928-2018

Sestra Nelly Křehlíková se narodila v roce 1928 v Brně jako Kornelie Tejkalová. Když jí byly tři roky, přestěhovala se rodina do domu v ulici Tábor, kde zesnulá žila až do své smrti, i když ulice změnila název a dům číslo. Nelly zde vyrůstala jako nejmladší ze tří sourozenců a prožila krásné dětství, které bylo zkaleno pouze válkou, kdy bylo jídlo na lístky a v noci úplná tma. Později vzpomínala, jakou radost a vděčnost prožívala, když se po válce znovu rozsvítily pouliční lampy a všude byl dostatek světla.

Po studiu na pedagogické fakultě si zvolila povolání učitelky na prvním stupni základní školy, kterému zůstala věrná až do konce. Začínala na Ostravsku, ale brzy se vrátila do Brna a učila pak první a druhou třídu ve škole na Botanické. Mezi účastníky biblického kurzu na Sázavě našla svého manžela Karla Křehlíka a měli spolu jedinou dceru Janu.

Její učitelská profese se jí stala koníčkem, takže nad rámec svých povinností vedla recitačně-dramatický kroužek. „Její“ děti vystupovaly v divádélku Polárka a přinášely radost i do domovů důchodců a dalších škol. Byla propagátorkou kultury nejen pro děti, ale i pro zaměstnance školy, a díky tomu získala řadu přátel, s kterými se stýkala a telefonovala až do posledních dnů.

Protože vyrostla v evangelické rodině, zapojila se i do církevního života, zejména do pěveckého sboru Blahoslav a křesťanské služby, kde se věnovala zejména návštěvám u starších a nemocných. V posledních více než dvaceti letech spoluorganizovala setkávání dříve narozených ve sboru Brno I, kterým se tradičně říkalo kavárnička. Tato pravidelná středeční odpoledne pozdvihla tím, že pro ně vymýšlela kvalitní duchovní a kulturní program. Proto jsme také pro její pohřeb zvolili symbolicky středeční odpoledne, což byl obvyklý čas její kavárničky.

Dceru měla jednu, vnučky dvě a pravnoučata čtyři - takže kolem sebe měla ve stáří plno a živo a byla za to vděčná. I když v posledních letech chodila už jen s obtížemi, nepatřila k těm, kteří si nařikají a dovedla si najít zájmy, které jí přinášely pohodu a spokojenost. Hodně četla, zejména životopisy, a ráda chodila na zahrádku, kde za války krmila slepičku a později kočky.

Mnozí na ní budeme rádi vzpomínat jako na milou a přitom energickou a důslednou paní, která si dovedla poradit nejen se zlobivými dětmi, které ji proto milovaly a hlásily se k ní i po letech. A tak věřím, že „její“ kavárnička se bude dál scházet, naslouchat krásné hudbě, kulturním programům a především Božímú slovu, které nás v tomto společenství podpírá, povzbuzuje a formuje.

Jiří Gruber

Brno I

Staršovstvo se ke své schůzi sešlo 12. 11., aby projednalo aktuální dění a potřeby našeho sboru. Domluvili jsme se na službách pro příští období a v době vánočních svátků a zhodnotili jsme uplynulá setkání. Delší čas jsme věnovali rozhovoru o tom, jak pečovat o kazatelskou stanici v Rychmanově a také rozhovoru o křtech v našem sboru. Staršovstvo se domluvilo na dalším postupu ve věci oslovování kandidátů na místo prvního faráře sboru po uplynutí povolací doby bratra faráře Grubera. Projednali jsme další potřebné úpravy fary na Pellicově ulici a domluvili jsme se na konání rodinné neděle a rozhovoru o bohoslužbách po Novém roce.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo vzalo na vědomí zprávu farářů o životě sboru (mj. o návštěvě partnerského sboru ve Vídni, účasti na ordinaci vikářů v Ústí n. Labem, oslavě 25. výročí založení brněnského střediska Diakonie, konání další diakonické akce DOMA, divadelního představení Angatar, seniorátní školce aj.), a také informaci o připravovaných akcích (mj. slavnostní bohoslužby ke 100. výročí založení ČCE, dobročinný Blahoslav Fashion Market, předvánoční potravinové sbírce) a vánočních shromážděních. Staršovstvo vzalo na vědomí účetní zprávu a nově zvolilo zástupce sboru do kuratoria blažkovského střediska.

Martin Horák

Brno-Židenice

Staršovstvo se ke své schůzi sešlo 5. listopadu. Zabývalo se proběhlými akcemi ve sboru i připravovaným programem. Schválilo pronájem sborových prostor pro školení a supervizi pracovníků domácího hospice Tabita. Presbyteři také vyplňovali vizitační dotazník před plánovanou vizitací synodní rady. V části „Opravy“ se staršovstvo zabývalo především návrhem, jak řešit statické zajištění zdi kostela. Některé části objektu začaly prosedat, zřejmě vlivem sucha.

Radka Včelná

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.12.

Úterý:

10:30 Diakonie 11.12.

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblic. hod. pro děti

17:00 konfirmandi II. roč.

19:00 modlitební setkání

19:00 přípravka NŠ

19:00 Kůrovec

Středa:

15:00 kavárnička

15:45 konfirmandi I. roč.

18:00 mládež

18:00 kurs Alfa

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených

dveří 6., 20.12.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 Cantate Domino

Neděle:

10:00 nedělní škola

pro děti

Brno II

Po - Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.12.

Úterý:

8:30 Dvojka - dětský klub

10:30 Diakonie 4., 18.12.

17:00 biblická hod. Třnov

4.12., 18.12.

18:00 příprava NŠ 4.12.

19:00 střední generace

Středa:

8:30 Dvojka - dětský klub

14:00 biblická hodina

Kociánka12.12.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba NN 27.12.

9:30 Matejský klub 13.12.

14:30 odpolední káva 6., 20.12.

16:00 vyučování dětí

16:30 konfirmační příprava

17:30 mládež II.

Sobota:
9:30 DD Kociánka 8., 22.12.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání v Blah. domě

Brno-Husovice

Čtvrtek:

17:15 mládež

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 13.12.

Pátek:

16:00 děti

19:00 střední generace

23.11.

Sobota:

10:00 konfirmandi

14:00 katecheze dospělých

15:00 dětská vánoční

slavnost 15.12.

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 9.12.

Brno-Židenice

Pondělí:

18:00 děti Blansko

19:00 bibl.hod.Blansko

obojí 10.12.

18:30 staršovstvo 3.12.

19:00 schůzka učitelů NŠ

Úterý:

14:00 kavárnička 11.12.

15:00 mladší děti

19:00 DŽES 4.12.

19:00 Modlitby a zpěvy

Taizé 11.12.

19:00 modlitební setkání

27.11.

Středa:

16:00 starší děti

17:00 mládež

19:00 biblická hodina

Pátek

19:00 střední generace

14.12.

Neděle:

9:15 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:18 pěv. sbor ChrapoT

Brno I**Brno II****Brno-Husovice****Brno-Židenice**

2.12.	1. neděle v adventu BK Jiří Gruber, VP ČK Jiří Gruber, VP Rch Jiří Gruber 19:30 ČK Jana Hofmanová <i>nešpory</i>	BD Martin Horák, VP Tiš Saša Jacobea, VP	Hu Štěpán Hájek, <i>rodinné, VP</i> 19:30 ČK, <i>nešpory</i> , Jana Hofmanová	Žd Radka Včelná, VP BI Radka Včelná, VP
9.12.	2. neděle v adventu BK Jana Hofmanová ČK Jana Hofmanová	BD Saša Jacobea Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná BI Radka Včelná
16.12.	3. neděle v adventu BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná BI Radka Včelná
23.12.	4. neděle v adventu Opl Jana Hofmanová <i>dětská slavnost</i>	BD Saša Jacobea <i>dětská slavnost</i> Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná <i>vánoční hra dětí</i> BI Radka Včelná
24.12.	Štědrý večer 15:00 BK Jana Hofmanová 23:00 ČK Jiří Gruber	15:00 BD Saša Jacobea	15:00 Hu Štěpán Hájek <i>vánoční rozjímání</i>	15:00 Žd Radka Včelná
25.12.	Hod Boží vánoční BK Jiří Gruber, VP ČK Jiří Gruber, VP	BD Martin Horák, VP Tiš Saša Jacobea, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Radka Včelná, VP BI Radka Včelná, VP
26.12.	2. svátek vánoční 9:00 Rch Jiří Gruber, VP	BD Jiří Šimsa		
30.12.	1. neděle po vánocích BK Jaroslav Vítek ČK Jaroslav Vítek	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Olga Tydlitátová BI kazatel CB
31.12.	závěr roku 17:00 ČK Jana Hofmanová	17:00 BD Martin Horák	15:00 Hu Štěpán Hájek	

BK: Bethlehemský kostel v 8:30

ČK: Cervený kostel v 10:00

Opl: sál Opletatova 10:00

Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00

Tiš: Tišnov v 10:30

HU: Netušilova 26 v 9:00

Žd: Židenice v 9:00

BI: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová a Marie Matoulková

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2018 (XX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.